UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

XI. De Injuriis, & damno dato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

Qui ſibi mortem inferunt, habentur ſimiles illis qui impœnitentes moriuntur. h.d.

NOviſſimè ſciendum eſt pro his, qui quocunque prætextu voluntariè ferro, vel veneno, vel ſuſpendio, vel quolibet modo ſibi mortem inferunt, nullam in oblatione faciendam eſſe commemorationem, & Eccleſiaſtica eos debere carere ſepultura, non aliter atque illos, qui pro ſuis ſceleribus impœnitentes moriuntur.

DE INIVRIIS, ET DAMNO DATO.

TITVLVS XI.

Inferens injuriam & damnum, debet damnum paſſo ſatisfacere, nec illum excuſat ignorantia. h.d.

MItiùs a cum his agitur, qui in pugna vel rixa aliquem lapide, vel pugno percuſſerint. Si enim ille mortuus non fuerit, ſed in lecto jacuerit, vel operas exercere fuerit impeditus, qui percuſſerit, & opera ejus, & impenſas b immodicas reſtituet. Et generaliter, ſi culpa c tua datum eſt damnum, vel injuria irrogata, vel aliis irrogantibus opem tuliſti, aut hæc imperitia tua, ſive negligentia evenerunt, jure te ſuper his ſatisfacere oportebit: nec te excuſabit ignorantia, ſi ſcire debuiſti ex facto tuo injuriam veriſimiliter poſſe contingere, vel jacturam.

Si tuum animal damnum dabit, potes liberari illud dedendo, niſi ſit ferum animal & nocere ſolitum, & non fuerit adhibita debita diligentia. h.d.

QVòd d ſi animalia tua nocuiſſe proponantur, nihilominùs ad ſatisfactionem teneberis, niſi ea pro noxa dando damnum paſſis, teipſum velis liberari: quod tamen ad liberationem non ſufficit, ſi fera fuiſſent animalia, & quæ nocere conſueverant, & quam debueras, diligentiam non adhibuiſti. Diverſum ſtatuitur in eo, qui ut damnum non contingeret, nihil omiſit.

Injuriæ inferuntur re, verbis, literis: & pœna eſt arbitraria. h. d.

INferuntur e autem injuriæ tribus modis: Re, Verbis, & Literis. Re, ut cùm manus inferuntur. Verbis, ut cùm convicium dicitur. Literis, ut cùm in alterius vituperationem carmen, aut famoſus libellus conſcribitur: quibus omnibus caſibus pro qualitatibus admiſſi & atrocitate, prudens judex pœnas irrogabit.

Conficiens famoſum libellum, & manifeſtans, pari pœna puniuntur. h.d.

EO amplius ſi quis famoſum libellum invenerit, & non ſtatim corruperit, vel combuſſerit, ſed ejus tenorem doloſè manifeſtaverit, quaſi author, plectendus erit.

DE ECCLESIASTICIS CENSVRIS.

TITVLVS XII.

Ponit continuationem præcedentium & ſequentium. h.d.

POſtquam tam primo lib. perſonarum, quàm ſecundo rerum Eccleſiaſticarum tractatum cum his, quæ annexa ſunt, ſummatim complexi fuimus, ſubinde ad reliquos venientes, judiciorum tam Civilium, quàm Criminalium materiam & ſeriem explanavimus, delictorum & naturam & pœnas breviter perſtringentes: cùm tam ratione contumaciæ, quàm etiam aliorum exceſſuum Eccleſiaſticis cenſuris interdum aliquos innodari variis locis admonuerimus, ſupereſt nunc ut operi finem imponentes, de ipſis cenſuris fuſiùs & diſtinctiùs diſſeramus.

Quid veniat appellatione cenſura Eccleſiaſtica, quid ſit excommunicatio, quid interdictum, quid ſuſpenſio. h.d.

ECcleſiaſticæ cenſuræ nuncupatio tria regulariter complectitur: ſcilicet, Excommunicationis, Interdicti, & Suſpenſionis ſententiam. Excommunicatio, eſt à communione excluſio. Interdictum Eccleſiaſticum, eſt à certis ſacramentis, & omnibus divinis officiis & ſepultura Eccleſiaſtica facta prohibitio. Suſpenſio, eſt inhabilitas quædam ordinum, vel officiorum executionem impediens. Sed ne de omnibus ſimul tractantes, legentibus difficultatem ingeramus, diſtinctè de ſingulis diſſeremus, ac primùm de Excommunicatione.

DE SENTENTIA EXCOMMVNICATIONIS.

TITVLVS XIII.

Minor excommunicatio à perceptione ſacramentorum, major etiam à fidelium communione ſeparat. h.d.

EXcommunicationum duæ ſunt ſpecies, minor ſcilicet, & major. Minor eſt, per quam quis à ſacramentorum participatione conſcientia, vel ſententia arcetur. Major eſt, per quam quis non ſolùm à ſacramentorum excluditur perceptione, verùm etiam à communione fidelium, quæ ab omni actu legitimo ſeparat, ac dividit: & hæc alio nomine. a Anathema appellatur.

Excommunicationum alia ſunt latæ ſententiæ, alia ferendæ. Et latæ ſententiæ eſt, cùm quis ſine facto judicis à jure excommunicatur. h. d.

RVrſus excommunicationum alia Canonis, alia judicis. Canonis eſt, qua quis ab ipſo ſolùm Canone abſque judicis miniſterio innodatur, quæ etiam alio vocabulo *latæ ſententiæ excommunicatio* nuncupatur. Sciendum eſt enim complures eſſe caſus, in quibus adeò quis delinquere exiſtimatur, ut nulla expectata judicis pronunciatione ipſo jure excommunicationis vinculo innodetur: quod quidem, quanquam innumerabilibus propè exemplis declarari poſſit, unius tamen tantùm proſecutione contenti erimus.

Qui Deo dicatos homines corporaliter offendunt, incidunt in excommunicationem latæ ſententiæ, à qua non poſſunt abſolvi, niſi per Papam. h.d.

SI quis igitur b in clericos, regulares, monachos, profeſſos, vel novitios, vel converſos, violentas & impias manus injecerit, ipſo jure Canonis incurret ſententiam, à qua præter quàm à Romano Pontifice, vel ejus de latere legato c, à quoquam abſolvi non poterit.

Complices inferentium manus violentas clericis, pari pœna cum inferentibus puniuntur. h.d.

SEd & ſi manus quis violentas non injecerit, inferenti tamen vel author, vel fautor, vel adjutor fuerit, aut factum ratum habuerit, pari pœna illum plectendum Catholica ſanxit authoritas, eos etiam delinquentibus ſocios interpretata, qui cùm poſſunt, manifeſto ſceleri deſinunt obviare.

Detinens, vel ducens clericos in vincula, incurrit excommunicationem latæ ſententiæ, niſi faciat de voluntate ſuorum prælatorum. h.d.

INterdum etiamſi nullam corporis læſionem clericis quis intulerit, excommunicationis tamen pœnam non evadet: utputà d, ſi laicus in publica, vel privata cuſtodia illos detinuerit, vel in vincula conjecerit, niſi tamen id de mandato faciat prælatorum, quorum illi ſunt juriſdictioni ſubjecti: tunc enim citra excommunicationis metum, & capere clericos, & ad judicium violenter ducere laici poterunt: cùm hoc non ipſi, ſed illi quorum authoritate hoc faciunt, agere videantur, dum tamen non amplius eorum ſe extendat violentia, quàm defenſio clericorum exigit.

a C. 1. ex eod. ti. b In medicos, melius. c C. ſi. ext. eod. tit. d C. ſi. §. quod. ext. eo. ti. e gl. in ver. injuria. c. ſi. ext. eo.

a Can. ſi 3. q. 4. b Ca. non dubium. ext. eod. c Ca. ad eminentiam. ext. eod. d Ca. nuper à nobis. ext. eod. tit.